

สมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนีอุตรดิตถ์

จินตนา กล่อมศิริ* พบ.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์พยาบาล จำนวน 32 คน และนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการบูรณาการแนวคิดสมรรถนะอาจารย์พยาบาลของ National League for Nursing (2005) สมรรถนะอาจารย์ของ Southern Regional Education Board (SREB, 2002) สมรรถนะอาจารย์ของกระทรวงศึกษาธิการ (2548) การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของอาจารย์พยาบาลที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล จากการประเมินโดยนักศึกษาพยาบาลสูงกว่าอาจารย์พยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และค่าเฉลี่ยสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล ประเมินโดยนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ข้อเสนอแนะ สมรรถนะของอาจารย์พยาบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กรและนักศึกษาพยาบาล อาจารย์พยาบาลจึงต้องมีทั้งองค์ความรู้และพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพและการศึกษา

คำสำคัญ : สมรรถนะ อาจารย์พยาบาล สมรรถนะของอาจารย์พยาบาล

* ผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันอาจารย์ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ประกอบกับสถาบันอุดมศึกษาประกาศนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาและแนวปฏิบัติ โดยมุ่งหวังจะจัดการศึกษาและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของสังคม สถาบันพระบรมราชชนกเป็นสถาบันอุดมศึกษาและทำหน้าที่หลักในการผลิตบุคลากรพยาบาล ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของทีมสุขภาพในการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยตามความต้องการของประชาชนและสังคม และตอบสนองต่อนโยบายพัฒนามาตรฐานการศึกษาและนโยบายการปฏิรูประบบราชการ (นิศา ชูโต และคณะ, 2545) สถาบันพระบรมราชชนกจึงมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเตรียมนักศึกษาพยาบาลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างอิสระ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจทางคลินิก มีความเจริญทางด้านสติปัญญา ตลอดจนสร้างเสริมประสบการณ์ และทักษะทางวิชาชีพและเตรียมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (โสภิต สุวรรณเวลา, สร้อยสุวรรณ พลสังข์ และกาญจนา พานเผือก, 2545)

อาจารย์พยาบาลยุคใหม่จึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่ดี เนื่องจากสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของสถาบันและนักศึกษา ช่วยเสริมสร้างความพร้อมของบัณฑิตที่ก้าวออกจากรั้วสถาบันไปปฏิบัติหน้าที่

ได้เหมาะสมกับที่ประชาชนได้ฝากความหวังในด้านสุขภาพอนามัย (Krisman-Scott, 1998) อาจารย์พยาบาลจึงต้องมีความสามารถจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงและคัดเลือกวิธีการสอน เนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรับปรุงการสอนของตนเองพร้อมกับหาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยสอนเพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น พัฒนาและบูรณาการในด้านวิชาการใช้เทคโนโลยีและพัฒนาวิจัยเกี่ยวกับการพยาบาล โดยใช้ปัญหาชุมชนเป็นฐาน และเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขกลับไปยังชุมชน ตลอดจนปรับกระบวนการทัศน์ให้มีความเป็นนักวิชาการในวิชาชีพพยาบาลสร้างองค์ความรู้โดยการวิจัยและเขียนตำราเพื่อสืบสานองค์ความรู้นั้น ๆ (Davis, Dearman, Easter, Galford, , Johnson, & Kelley, et. al., 2002); Halstead, Bonnel, Chamberlain, Barbara, Green, Hanna, Karolyn, et al, 2005) ในส่วนของผู้บริหารจะต้องมีการประเมินสมรรถนะของอาจารย์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงและสร้างความมั่นใจว่าบุคลากรมีความพร้อม และสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้ (Fey & Miltner, 2000) Southern Regional Education Board: SREB (Davis, et al., 2002) กระบวนการกำหนดสมรรถนะได้คำนึงถึงคุณค่าทางวิชาชีพสำหรับอาจารย์พยาบาล ร่วมกับบทบาทที่คาดหวังของอาจารย์พยาบาลที่สำคัญ 3 บทบาท คือ บทบาทผู้สอน บทบาทนักวิชาการ และ บทบาทผู้ประสานความร่วมมือ และ National League for Nursing (Halstead, et al., 2005) กำหนดสมรรถนะหลักของอาจารย์พยาบาล(core competencies of nurse educators) ไว้ 8 สมรรถนะ คือ สมรรถนะในการสนับสนุนการเรียนรู้ สมรรถนะการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองและสังคม สมรรถนะการใช้กลยุทธ์การประเมินและประเมินผลลัพธ์ สมรรถนะการมีส่วนร่วมในการออกแบบ

และประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร สมรรถนะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำ สมรรถนะการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สมรรถนะด้านวิชาการ และสมรรถนะด้านการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนการสอน

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ มีนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาค้นคว้าวิจัย และผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคแข่งขัน โดยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ได้บริหารจัดการเพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน เพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาและให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จตามผลลัพธ์ โดยในปี พ.ศ. 2548 ได้ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์งาน มาเป็นการบริหารทรัพยากรบุคคลบนพื้นฐาน สมรรถนะเพื่อให้การบริหารจัดการบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายและสอดคล้องกับการปรับปรุงระบบจำแนกตำแหน่ง และคำตอบแทนภาครัฐที่เน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังพบปัญหาว่าการกำหนดสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลนั้นยังไม่ชัดเจนและแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันในแต่ละระดับ และยังไม่สอดคล้องกับการปรับโครงสร้างใหม่ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ จึงได้สนใจศึกษาสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ เพื่อให้อาจารย์พยาบาลมีสมรรถนะสูงขึ้นจนถึงระดับมาตรฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งต่ออาจารย์พยาบาล นักศึกษาพยาบาล องค์กรและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์
2. เปรียบเทียบระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล
3. เปรียบเทียบระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ที่ประเมินโดยนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน
2. ระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ที่ประเมินโดยนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดแบบจำลองสมรรถนะของกระทรวงศึกษาธิการ (บรรจบ กิมเกณอม, 2548) สมรรถนะอาจารย์พยาบาลของ National League for Nursing (Halstead, et al., 2005) และ Southern Regional Education Board : SREB (Davis, et al., 2002) ในการกำหนดสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล ครอบคลุมทั้งสมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะ (personal) สมรรถนะหลัก (core competency) ความเชี่ยวชาญในบทบาทหน้าที่ (role competency) การเพิ่มคุณค่าแก่องค์การ (organization) ประกอบด้วย 9 สมรรถนะ คือ สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล การ

จัดการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง การประเมินผลการเรียน การมีส่วนร่วมในการออกแบบและประเมินผลหลักสูตร การแสดงภาวะผู้นำ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ด้านวิชาการ และการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยบรรยายเชิงเปรียบเทียบ (description comparative research) เพื่อศึกษาสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ โดยดำเนินการดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ จำนวน 38 คน นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ประจำปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งสิ้น 326 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์พยาบาลที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และไม่อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ มีจำนวนทั้งสิ้น 32 คน และนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ประจำปีการศึกษา 2548 จำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยบูรณาการแนวคิดแบบจำลองสมรรถนะของกระทรวงศึกษาธิการ (บรรจบ กิมเกณธอม, 2548) สมรรถนะอาจารย์พยาบาลของ National League for Nursing

(Halstead, et al., 2005) และ Southern Regional Education Board: SREB (Davis, et al., 2002) มาใช้ในการกำหนดสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลครอบคลุมทั้งสมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะ (personal) สมรรถนะหลัก (core competency) ความเชี่ยวชาญในบทบาทหน้าที่ (role competency) และการเพิ่มคุณค่าแก่องค์การ (organization) ประกอบด้วยสมรรถนะ 9 สมรรถนะ คือ สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง การประเมินผลการเรียน การมีส่วนร่วมในการออกแบบและประเมินผลหลักสูตร การแสดงภาวะผู้นำ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ด้านวิชาการ และการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ ลิเคิร์ต (Likert scale) มีสเกลให้เลือกตอบ 5 ระดับ จากเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงไม่เห็นด้วย จำนวน 74 ข้อ การให้ความหมายคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึงสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึงสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึงสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึงสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลอยู่ในต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึงสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับต่ำมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) จำนวน 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้กับอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพุทธชินราช กลุ่มละ 15 ราย นำมาหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient of Alpha) เท่ากับ .93

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์เป็นภาพรวม นิตวันเวลาในการรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามที่ได้รับคืนจากอาจารย์พยาบาลมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนของนักศึกษาพยาบาลได้รับแบบสอบถามที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.02 ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม 2549 ถึง กุมภาพันธ์ 2549

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS⁺ / PC สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ Independent t-test ,One Way Analysis of Variance และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

สมรรถนะของอาจารย์พยาบาลที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับสูง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านจัดการเรียนการสอน และด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลการเรียน (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลโดยรวมและรายด้านที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล

สมรรถนะอาจารย์พยาบาลด้าน	อาจารย์พยาบาล			นักศึกษาพยาบาล			โดยรวม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.บุคลิกลักษณะ	4.11	.74	สูง	4.42	.53	สูง	4.27	.54	สูง
2.การจัดการเรียนการสอน	4.22	.71	สูง	4.53	.51	สูงมาก	4.38	.66	สูง
3.การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง	4.13	.71	สูง	4.48	.50	สูง	4.31	.53	สูง
4.การประเมินผลการเรียน	4.08	.72	สูง	4.57	.48	สูงมาก	4.33	.68	สูง
5.การมีส่วนร่วมในการออกแบบและประเมินหลักสูตร	4.15	.69	สูง	4.22	.62	สูง	4.19	.45	สูง
6.การแสดงภาวะผู้นำ	4.08	.72	สูง	4.30	.51	สูง	4.19	.71	สูง
7.การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	4.13	.71	สูง	4.37	.58	สูง	4.25	.56	สูง
8.วิชาการ	4.25	.71	สูง	4.50	.55	สูง	4.38	.62	สูง
9.การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้	4.08	.74	สูง	4.33	.59	สูง	4.21	.55	สูง
โดยรวม	4.14	.70	สูง	4.40	.59	สูง	4.27	.56	สูง

สมรรถนะของอาจารย์พยาบาลโดยรวมที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลพบว่านักศึกษาประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลสูงกว่าที่อาจารย์พยาบาลประเมินตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < .05$) เมื่อเปรียบ

เทียบเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านนักศึกษาประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลสูงกว่าที่อาจารย์พยาบาลประเมินตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < .05$) ยกเว้นด้านวิชาการพบว่า มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

สมรรถนะอาจารย์พยาบาลด้าน	อาจารย์พยาบาล			นักศึกษาพยาบาล			t-test
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	
1.บุคลิกลักษณะ	4.11	0.74	สูง	4.42	0.53	สูง	-3.76*
2.การจัดการเรียนการสอน	4.22	0.71	สูง	4.53	0.51	สูงมาก	-3.19*
3.การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง	4.13	0.71	สูง	4.48	0.50	สูง	-4.75*
4.การประเมินผลการเรียน	4.08	0.72	สูง	4.57	0.48	สูงมาก	-2.85*
5.การมีส่วนร่วมในการออกแบบและประเมินหลักสูตร	4.15	0.69	สูง	4.22	0.62	สูง	-2.71*
6.การแสดงภาวะผู้นำ	4.08	0.72	สูง	4.30	0.51	สูง	-2.08*
7.การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	4.13	0.71	สูง	4.37	0.58	สูง	-2.94*
8.วิชาการ	4.25	0.71	สูง	4.50	0.55	สูง	-.97
9.การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้	4.08	.74	สูง	4.33	0.59	สูง	-2.69*
โดยรวม	4.14	0.70	สูง	4.40	0.59	สูง	-4.19*

* $p < .05$

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลทั้งโดยรวมและรายด้านต่ำกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 แสดงดังตารางที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบการประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลของนักศึกษาแต่ละชั้นปี พบว่า นักศึกษาพยาบาลประเมินสมรรถนะ

ของอาจารย์พยาบาลโดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะรายคู่ส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลทั้งโดยรวมและรายด้านต่ำกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$) (ดังตารางที่ 3-4)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสมรรถนะของอาจารย์ที่ประเมินโดยนักศึกษาแต่ละชั้นปี

สมรรถนะอาจารย์พยาบาล	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. ด้านบุคลิกลักษณะ	3.92	.56	4.32	.88	4.16	.62	4.05	.55
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.95	.49	4.29	.86	4.24	.73	4.04	.64
3. ด้านการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองและสังคม	3.98	.89	4.28	.87	4.14	.89	4.07	.88
4. ด้านความสามารถในการประเมินผลการเรียน	3.87	.65	4.31	.66	4.17	.91	4.15	.93
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการออกแบบและประเมินผลหลักสูตร	3.96	.98	4.16	.54	4.22	.78	4.01	.84
6. ด้านภาวะผู้นำ	3.97	.69	4.30	.87	4.23	.81	4.16	.56
7. ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	3.97	.97	4.29	.79	4.19	.63	4.17	.46
8. ด้านวิชาการ	3.90	.56	4.26	.97	4.21	.85	4.16	.84
9. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้	3.95	.87	4.30	.78	4.24	.39	4.09	.56
สมรรถนะโดยรวม	3.94	.67	4.27	.88	4.19	.49	4.10	.84

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสมรรถนะของอาจารย์ที่ประเมินโดยนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี

สมรรถนะอาจารย์พยาบาล	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p-value
1. ด้านบุคลิกลักษณะ	ระหว่างกลุ่ม	3	8.275	2.758	10.88	.001
	ภายในกลุ่ม	296	75.033	.253		
	โดยรวม	299	83.307			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	6.631	2.210	9.83	.001
	ภายในกลุ่ม	296	66.557	.225		
	โดยรวม	299	73.188			
3. ด้านการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองและสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.530	1.177	4.36	.01
	ภายในกลุ่ม	296	79.808	.270		
	โดยรวม	299	83.338			
4. ด้านความสามารถในการประเมินผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	10.244	3.415	14.59	.001
	ภายในกลุ่ม	296	69.289	.234		
	โดยรวม	299	79.532			
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการออกแบบและประเมินผลหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	2.986	.995	3.27	.05
	ภายในกลุ่ม	296	89.989	.304		
	โดยรวม	299	92.976			
6. ด้านภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.892	1.964	7.65	.001
	ภายในกลุ่ม	296	75.985	.257		
	โดยรวม	299	81.877			
7. ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.498	1.833	7.04	.001
	ภายในกลุ่ม	296	77.053	.260		
	โดยรวม	299	82.551			
8. ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.410	2.470	7.79	.001
	ภายในกลุ่ม	296	93.825	.317		
	โดยรวม	299	101.235			
9. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	6.800	2.267	7.48	.001
	ภายในกลุ่ม	296	89.676	.303		
	โดยรวม	299	96.476			
สมรรถนะโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	5.919	1.973	10.31	.001
	ภายในกลุ่ม	296	56.627	.191		
	โดยรวม	299	62.546			

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยอภิปราย ดังนี้

สมรรถนะของอาจารย์พยาบาล ที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพัฒนา รุจิโกชน (2534) ศึกษาสมรรถนะด้านการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลอนามัยชุมชน สังกัดสำนักงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข พบว่า สมรรถนะด้านการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลอนามัยชุมชน ในทัศนะของอาจารย์พยาบาลอนามัยชุมชน ผู้บริหารและนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับสูง การที่ทั้งอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลประเมินสมรรถนะอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับสูงทุกด้านทั้งนี้ เนื่องจากอาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลสำคัญ ในการขับเคลื่อนกระบวนการเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ อาจารย์พยาบาลต้องมีคุณลักษณะที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่างของนักศึกษารวมทั้งบุคลากรสุขภาพอื่นๆ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ต้องมุ่งมั่นและตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของสถาบันพยาบาลทั่วประเทศ ที่เน้นการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุด โดยประเมินความต้องการความรู้ การวางแผนการสอน การประเมินประสิทธิภาพ โปรแกรมการสอน มากกว่าที่จะป้อนความรู้แบบเบ็ดเสร็จให้แก่ผู้เรียน เหมือนที่ผ่านมา เน้นการสอนและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถคิด และแก้ปัญหาเมื่อพบกับสถานการณ์ต่าง ๆ (บุญใจ

ศรีสถิตนรากร, 2541) อาจารย์พยาบาลต้องมีการประยุกต์ใช้งานวิจัยในการสอน เน้นให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเองและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนมีอิสระและสามารถเข้าใจวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ กระตือรือร้น ในการเรียนและมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองมากขึ้น (สมบัติ สุกุลพรรณ, อัคริณี นามะกันคำ และสถิตย์ วงศ์สุรประกิจ, 2548) รวมทั้ง ที่ผ่านมาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ได้มีการประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่ประเมินโดยผู้บริหารอาจารย์พยาบาลประเมินตนเองและนักศึกษา รวมทั้งผู้ประเมินภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาล ทำให้อาจารย์พยาบาลพัฒนาสมรรถนะของตนเองในทุกด้านอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ดังผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2547) ที่ประเมินคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ พบว่าวิทยาลัยมีจุดเด่น คือ มีนโยบายที่ชัดเจน ในการปฏิรูปการเรียนรู้นี้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและส่งเสริมการสร้างประสบการณ์จริง มีกระบวนการในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม มีการประชุมร่วมกันของคณาจารย์ในการกำหนดแผนการสอน และได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากแหล่งฝึก ในปัจจุบันอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ได้รับรู้แนวคิดและหลักเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติงานตามสมรรถนะ ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลและประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลจึงเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์พยาบาลมีความตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเกณฑ์การ

ประเมินอยู่เสมอ ซึ่งการรับรู้และมีส่วนร่วมในการประเมินสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงาน จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความสามารถของตัวเองว่าอยู่ในระดับใด และจะต้องพัฒนาในเรื่องใด ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น (Wright, 1998 ; Dubois, Rothwell & King Stern, & Kemp, 2004)

นอกจากนี้ อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนุตรดิตถ์ ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนจะเห็นว่าข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์พยาบาล มีประสบการณ์เป็นอาจารย์พยาบาลมากกว่า 10 ปี ประสบการณ์การทำงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะ โดยสมรรถนะเกิดจากการพัฒนาสั่งสมมาจากความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ (Spitzer-Lehmann, 1994) โดยเชื่อว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ มักจะนำประสบการณ์และเหตุผลมาประกอบการปฏิบัติงานมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าอีกทั้งยังมีความสุขรอบคอบสามารถวิเคราะห์แจกแจงถึงความเป็นไปได้ของข้อมูลที่ตนรับรู้ได้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย นอกจากนี้ ผู้ที่มีประสบการณ์สูงกว่าจะมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดีกว่าเนื่องจากการคุ้นเคยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแล้วจะทำให้การเรียนรู้สิ่งนั้นเร็วขึ้น นอกจากนี้ ผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนุตรดิตถ์ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอาจารย์โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การได้รับการอบรมเพิ่มเติมทางกายภาพบำบัดเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ ความสามารถ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้เข้ารับการศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ให้อาจารย์พยาบาลพัฒนาสมรรถนะของตนเองอยู่อย่างต่อเนื่องในทุกด้าน

ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของอาจารย์

พยาบาล พบว่านักศึกษาพยาบาลประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลโดยรวมและรายด้านสูงกว่าที่อาจารย์พยาบาลประเมินอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) ยกเว้นด้านวิชาการพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน การที่นักศึกษาพยาบาลประเมินสมรรถนะของอาจารย์ทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าที่อาจารย์พยาบาลประเมิน เนื่องจากอาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลที่นักศึกษาให้การยกย่องและเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของอาจารย์พยาบาล ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณลักษณะ การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการจัดสิ่งแวดล้อม (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 2538) อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาตามแนวคิดการดูแลนักศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาพยาบาล อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะแสดงออกถึงพฤติกรรมการดูแล ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามการรับรู้ของนักศึกษา และเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งทางกาย จิตใจ และอารมณ์ความรู้สึก (Watson, 1989) ซึ่งเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และนักศึกษาพยาบาลรับรู้ว่าได้รับการดูแลที่ตอบสนองความต้องการอันแท้จริง (Roach, 1987) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์พยาบาลกับนักศึกษาพยาบาลเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการช่วยสร้างบรรยากาศของการสอนและช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ (Windson, 1987) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศรีสุดา งามขำ (2539) ที่ศึกษาพฤติกรรมการดูแลนักศึกษาพยาบาลของอาจารย์พยาบาลในการสอนทางคลินิกตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลทั้งด้านความเห็นอกเห็นใจ ความรู้ ความสามารถ ความไว้วางใจ การมีจิตสำนึก ทางจริยธรรม ด้วยปัจจัยเหล่านี้จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์พยาบาลและรับรู้ถึงสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้นักศึกษาส่วนใหญ่จะไม่เคยได้รับประสบการณ์ในการจัดการ

เรียนการสอนจากที่อื่น รวมทั้ง การรับรู้เกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษาน้อยกว่าเมื่อเทียบกับอาจารย์พยาบาลซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์ในการประเมินการจัดการศึกษา รับทราบเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะในปัจจุบันอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะรับรู้ถึงสมรรถนะที่สถาบันกำหนดไว้ การประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล จึงอาจมีการเทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐานจึงทำให้อาจารย์พยาบาลประเมินสมรรถนะ ของอาจารย์พยาบาล ต่ำกว่าที่นักศึกษาประเมิน ส่วนการประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสมรรถนะด้านวิชาการเป็นบทบาทหลักของอาจารย์พยาบาล อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง อาจารย์พยาบาลจึงรับรู้และแสดงสมรรถนะด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาล อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลที่ประเมินโดยนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลทั้งโดยรวมและรายด้านต่ำกว่าและแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นชั้นปีแรกของการเรียนวิชาการพยาบาล ความคุ้นเคยกับอาจารย์พยาบาล ระบบการจัดการศึกษาทางการพยาบาล รวมทั้งสิ่งแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนยังมีน้อยโดยเฉพาะการใช้วิธีการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงเป็นสิ่งที่ยากที่จะสามารถเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ง่าย (อังคณา สิริยาภรณ์ และคณะ, 2547) นอกจากนี้ นักศึกษาพยาบาลในชั้นปีแรก ส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยกับอาจารย์พยาบาล หรืออาจยังไม่ได้เรียนกับอาจารย์พยาบาล บางท่าน และอาจจะยังไม่ทราบเกี่ยวกับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลครอบคลุมทุกเรื่องเมื่อเทียบกับ

กับนักศึกษาชั้นปีที่สูงกว่า รวมทั้งประสบการณ์ของผู้เรียนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในกระบวนการคิดแก้ปัญหา รวมทั้ง โอกาสในกระบวนการคิดแก้ปัญหา โอกาสในการใช้ประสบการณ์ที่หลากหลาย ทั้งการค้นคว้าด้วยตนเอง จึงน้อยกว่านักศึกษาที่ศึกษาในระดับสูงขึ้น ซึ่งมีการสั่งสมความคิด มีทักษะ และประสบการณ์ในการคิดและตัดสินใจ (ชูลิพร เชาวน์เมธากิจ, เกศรินทร์ ศรีสง่า, ประภาพร จินันทุยา และเดือนทิพย์ เขษมโอภาส, 2547) จึงอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 รับรู้สมรรถนะของอาจารย์ต่ำกว่าชั้นปีที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

สมรรถนะเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารการพยาบาลควรกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนอาจารย์พยาบาลให้มีการพัฒนาตนเองและคงไว้ซึ่งสมรรถนะดังกล่าว เช่น การจัดงบประมาณและให้โอกาสในการไปศึกษาอบรมเพิ่มเติม หากลวิธีในการแจ้งผล (feedback) ให้กับอาจารย์พยาบาลได้ รับทราบสมรรถนะทั้งที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยเพื่อคงสมรรถนะในจุดเด่นไว้และพัฒนาสมรรถนะที่เป็นจุดด้อยให้ดียิ่งขึ้น การติดตามประเมินสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลต้องประเมินทั้งภาพรวมและรายด้านอย่างต่อเนื่องและนำผลที่ได้จากการประเมินมาจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งภาพรวมและรายด้าน เพื่อให้อาจารย์พยาบาลมีสมรรถนะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการสร้างทัศนคติที่ดีระหว่างอาจารย์พยาบาลและผู้เรียน รวมถึงการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน การปรับย้ายตำแหน่งให้เหมาะสมกับความสามารถและการพัฒนาบุคลากร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาสมรรถนะของอาจารย์เฉพาะ
กลุ่มวิชา/รายวิชา เพื่อให้มีความเฉพาะเจาะจงใน
งานที่อาจารย์พยาบาลรับผิดชอบ เพื่อใช้เป็น

มาตรฐานและแนวทางในการปฏิบัติงานและพัฒนา
สมรรถนะของอาจารย์พยาบาลและศึกษาเปรียบ
เทียบสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้
ของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารการพยาบาล เพื่อน
ร่วมงาน นักศึกษาพยาบาล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชูลีพร เชาวันเมธากิจ, เกศรินทร์ ศรีสง่า, ประภาพร จินันทุยา และเดือนทิพย์ เขษมโอภาส. (2547).
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับการคิดแบบวิจารณ์ของนักศึกษาในการเรียนรายวิชา30-0101
มโนทัศน์พื้นฐานทางการพยาบาล. *วิทยาสารพยาบาล*, 29(3), 281-294.
- นิศา ชูโต, อาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา และนฤมล ชัยภักดิ์. (2545). *ประเมินศักยภาพวิทยาลัยในสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจบ กิมเกณยอม. (2548). *สมรรถนะของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ : Competency
Model*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2541). แนวโน้มหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์ในทศวรรษหน้า. *วารสารพยาบาลศาสตร์*,
10(1-3 มกราคม-ธันวาคม), 4-12.
- พัฒนา รุจิโกชน. (2534). *ศึกษาสมรรถนะด้านการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลอนามัยชุมชน สังกัด
สำนักงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- พัฒน์ นาคฤทธิ์. (2540). *ศึกษาสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์และ
โรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2538). *การนิเทศและการสอนการพยาบาลในคลินิก. (พิมพ์ครั้งที่ 2).*
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบัติ สกมลพรรณ, อัสวีณี นามะกันคำ และสถิตย์ วงศ์สุระประกิจ. (2548). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความพร้อมและความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการส่งเสริม
การเรียนรู้ด้วยตนเอง. *พยาบาลสาร*, 32(4), 36-52.
- โสภิต สุวรรณเวลา, สร้อยสุวรรณ พลสังข์ และกาญจนา พานเผือก. (2545). *ประสิทธิภาพการสอน
ของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีตรัง สถาบัน
พระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข*.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). รายงานผลการ
ประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

- ศรีสุตา งามขำ. (2539). พฤติกรรมการดูแลนักศึกษาพยาบาลของอาจารย์พยาบาลในการสอนทางคลินิก และทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทางการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อังคณา สรียาภรณ์, สมทรง จิระวรานันท์, ภาวิดา พุทธจันทร์, รัตนา อยู่เปลา, ปานจันทร์ ฐานปนกุลศักดิ์ และวิไลพร ศรีธเรศ. (2547). การศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ในการเรียนรายวิชา 30-2102 กระบวนการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. *วิทยาสารพยาบาล*, 29(3), 295-303.
- Davis, D. C., Dearman, C., Easter, A. , Galford, E. S., Johnson, B., & Kelley, J. A., et. al. (2002). *Nurse educator competencies*. Council on collegiate education for nursing: West Virginia.
- Dubois, D., Rothwell, W., King stern, D.J., & Kemp, L. (2004). *Competency-based human resource management*. California: Library of Congress Cataloging-in – Publication Data.
- Fey, M.K., & Miltner, R.S. (2000). A competency-based orientation program for new graduate nurses. *Journal of Nursing Administration*, 30 (3), 126-132.
- Halstead, J. A., Bonnel, W., Chamberlain, Barbara., Green, P. M., Hanna, Karolyn. R., et al. (2005). *Core competencies of nurse educators with task statements*. National League for Nursing. (online). <http://www.nln.org/profdev/>.
- Krisman-Scott, M.A., Kershbaumer, Sr. R., & Thompson, J.E. (1998). Faculty preparation: a new solution to an old problem. *Journal of Nursing Education*, 37(7), 318-320.
- Roach, M. S. (1987). *The human act of caring: a blueprint for the health professions*. Ottawa :Canadian hospital association.
- Spitzer-Lehmann, R. (1994). Recruitment and retention of our greatest asset. *Nursing Administration Quarterly*, 14(4), 66-69.
- Winson, A. (1987). Nursing student' perceptions of clinical experience. *Journal of Nursing Education*, 26, 150-154.
- Watson, J. (1989). *Nursing: human science and human care*. New York: Nation League for Nursing.
- Wright, D. (1998). *The ultimate guide to competency assessment in healthcare*. California: Library of Congress Cataloging-in –Publication Data.

Nurse Instructors' Competencies In Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit

Chintana Klomsiri MP.A.

Abstract

The objective of this study was to study the competencies of nurse instructors in Boromarajonani college of nursing, Uttaradit Province. A sample was 32 nurse instructors and 300 nurse students of Boromarajonani college of nursing, Uttaradit Province. The research instrument was questionnaire developed from model educator nurses' competencies of National League for Nursing (2005), model nurse instructors' competencies of Southern Regional Education Board: SREB, (2002) and competencies of Ministry of Education (2005). The reliability of the questionnaire test by Chronbach Alpha Coefficient was at .93. The statistical methods used to analyse the data were frequency distribution, mean, standard deviation, one way ANOVA.

The major findings of this study were as follows : the overall nurse instructor competencies and the subscale were high. The competency scores as appraised by the instructors were significantly different from the scores as appraised by the student ($p < 0.05$). The competency scores as appraised by the student from different year of study were significantly different ($p < 0.05$). Suggestion: The nurse instructors competencies are most important because the ability can affect the accomplishments of the faculty and students. The nurse instructors accompanying core knowledge and competencies were developed based on professional nursing and education.

Keywords: Competencies, Nurse instructors, Nurses' instructors' competencies